

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD

VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie VI./2018

Senát IV

Nález:

spisová značka	IV. ÚS 49/2018
populárny názov	dovolacie dôvody
sudca spravodajca	Miroslav Duriš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	16.05.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 114/2013 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Pokiaľ sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku, ako aj § 421 Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 Civilného sporového poriadku, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Rovnako, pokiaľ sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené § 420 písm. a) až f) Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ sa v konaní vedenom na okresnom súde domáhal zaplatenia peňažnej sumy 6 292,13 € s prísl. proti odporcovi. Sťažovateľ uviedol, že sa predmetným návrhom domáhal náhrady škody proti odporcovi podľa § 135a ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. obchodný zákonník, ktorá mala vzniknúť „... v dôsledku konania... odporcu, ktorým uprednostnil záujem iných osôb pred záujmom spoločnosti... ktorej bol konateľom.“ Okresný súd svojím rozsudkom z 20. januára 2015 žalobný návrh zamietol, keďže dospel k záveru, že sťažovateľ nepreukázal splnenie prvého predpokladu zodpovednosti za škodu, teda vznik škody (žalovaná pohľadávka zanikla). Krajský súd rozsudkom z 31. januára 2017 potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny. Najvyšší súd svojím uznesením zo 14. septembra 2017 sťažovateľom podané dovolanie odmietol. Najvyšší súd sa pri rozhodnutí o odmietnutí dovolania riadil uznesením svojho veľkého senátu sp. zn. 1 VCdo 2/2017 z 19.4.2017, podľa ktorého je kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP a § 421 CSP neprípustná. Ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania

	<p>obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP. Ak sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a) až f) CSP, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Zo zjednocujúceho stanoviska pléna ústavného súdu č. k. PLz. ÚS 1/2018-22 z 25. apríla 2018 vyplýva: „Pokiaľ sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku, ako aj § 421 Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 Civilného sporového poriadku, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Rovnako, pokiaľ sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené § 420 písm. a) až f) Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“</p> <p>Rekodifikácia síce zmenila koncepciu dovolania, ale úspešnosť dovolania je aj naďalej vymedzená kombinovane. Dovolanie musí aj naďalej spĺňať podmienky prípustnosti a zároveň musí byť daný jeden z dovolacích dôvodov. Rovnaký postup pri posudzovaní dovolania sa uplatňoval aj za predchádzajúcej právnej úpravy, a teda v tomto smere nová právna úprava na tejto koncepcii nič nezmenila. Zo žiadneho zákonného ustanovenia CSP nevyplýva obmedzenie, ktoré by čo i len naznačovalo, že proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné dovolanie z dôvodu podľa § 420 CSP, ako aj podľa § 421 CSP, by uplatnenie niektorého dôvodu prípustnosti dovolania vylučovalo alebo podmieňovalo možnosť uplatniť aj iný dovolací dôvod. Možno konštatovať, že § 420 CSP zakladá samostatne prípustnosť dovolania a rovnako samostatne zakladá prípustnosť dovolania aj § 421 CSP. Zákon medzi nimi neupravuje žiadnu súvislosť, a to ani podmieňujúcu, ani vylučujúcu. Právna úprava je v tomto smere jasná a jednoznačná. Neexistuje preto dôvod, prečo by mal súd pri rozhodovaní postupovať podľa čl. 4 ods. 2 CSP. Nakoniec, zmyslom tohto ustanovenia je určiť taký postup, aby súd nemusel stranu pri rozhodovaní odmietnuť (zákaz odmietnutia spravodlivosti) a v prípade pochybností rozhodnúť pozitívne. Aplikáciou tohto ustanovenia spôsobom, ako to vykonal veľký senát, by došlo k presne opačnému efektu. Je ústavne (ale i zákonne, pozn.) neakceptovateľný taký postup, ktorým by bol dovolateľ nútený vybrať si len jeden z dôvodov prípustnosti dovolania napriek reálnej existencii viacerých dôvodov prípustnosti dovolania. Týmto postupom by bola de facto rozhodovacia činnosť súdu delegovaná na dovolateľa, resp. advokáta, čo je neprípustné. Právne posúdenie prípustnosti opravného prostriedku a aplikácia práva na konkrétny prípad je úlohou (dovolacieho) súdu.</p> <p>Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na čl. 2 ods. 3 ústavy, podľa ktorého každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá. V zmysle čl. 3 ods. 2 CSP výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Ak veľký senát zužuje viaceré uplatnené dôvody prípustnosti dovolania len na jeden z nich, a to ten, ktorý je v zákone uvedený na prednejšom mieste, jeho výklad protirečí nielen jasnému textu zákona, ale súčasne aj základnému princípu, na ktorom CSP spočíva (čl. 3 ods. 2 CSP). Prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov občianskeho súdneho konania a nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú oporu v zákone, ktoré idú nad rámec zákona alebo nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu (nálež ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 1/02).</p> <p>Ak veľký senát Najvyššieho súdu generálne vylúčil súbežné uplatnenie dôvodov prípustnosti dovolania a pre takéto vylúčenie neexistujú rozumné a presvedčivé</p>

	<p>argumenty, odňal tým právo dovolateľovi na prístup k súdu a porušil zásadu zákazu denegatio iustitiae.</p> <p>S poukazom na už uvedené ústavný súd v zhode s vyjadrením predsedníčky najvyššieho súdu z 27.2.2018konštatuje, že aplikovanie právneho názoru veľkého senátu v jeho uznesení sp. zn. I VCdo 2/2017 z 19. apríla 2017 o neprípustnosti kumulácie dôvodov prípustnosti dovolania so zámerom (cieľom) uskutočniť, či už nápravu najzávažnejších procesných pochybení, riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry, prísnejšiu formuláciu náležitostí dovolania, uplatňovanie princípu hospodárnosti konania, teda takého zámeru (cieľa), ktorý bol východiskom pre vyslovenie neprípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov veľkým senátom, vedie k porušeniu základného práva na spravodlivé súdne konanie z dôvodu jeho nedôvodného obmedzenia, keďže po zmene právnej úpravy prijatím nového procesného kódexu (Civilného sporového poriadku) zjavne nebolo v tejto otázke zámerom zákonodarcu (či už úmyselným alebo neúmyselným vynechaním normy zakazujúcej kumuláciu dovolacích dôvodov) oslabiť zásadu procesného práva umožňujúcu účinnú ochranu subjektívnych práv strán sporu, čo znamená, že dovolací súd je povinný interpretovať a aplikovať podmienky prípustnosti tohto opravného prostriedku tak, aby boli dodržané zásady práva na spravodlivý proces, t. j. aby nebolo zhoršované procesné postavenie strany, resp. jej možnosť domáhať sa využitím dovolania účinne ochrany svojho subjektívneho práva.</p> <p>Ústavný súd, majúc na zreteli zjednocujúce stanovisko pléna č. k. PLz. ÚS 1/2018-22 z 25. apríla 2018 (bod 10) konštatuje, že najvyšší súd, rozhodujúci o sťažovateľom podanom dovolaní, postupoval reštriktívne a nevykonal ústavne súladný výklad príslušných ustanovení § 420 a § 421 CSP, keď ho preskúmal len z jedného ním uplatneného dôvodu, a to podľa § 420 písm. f) CSP, a nie aj z ďalších sťažovateľom uplatnených dovolacích dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, čím porušil sťažovateľom označené základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd súčasne rozhodol o zrušení napadnutého uznesenia Najvyššieho súdu.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením Najvyššieho súdu zo 14. septembra 2017 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu porušené boli.</p> <p>Uznesenie Najvyššieho súdu zo 14. septembra 2017 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.</p> <p>Sťažovateľke boli priznané trovy právneho zastúpenia.</p>
<p>použitá odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>PLz. ÚS 1/2018-22 z 25. apríla 2018 IV. ÚS 1/02</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok</p>
<p>klúčové slová</p>	<p>dovolanie-dovolacie dôvody</p>

Uznesenie:

spisová značka	IV. ÚS 200/2018
populárny názov	preskúmateľnosť správneho aktu
sudca spravodajca	Miroslav Duriš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	08.03.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Správa o zistenej nezrovnalosti v zmysle § 26 ods. 3 zákona č. 528/2008 Z.z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva nie je správnym aktom, ktorý by bolo možné preskúmať v rámci správneho súdnictva, nakoľko sa jedná o individuálny správny akt, u ktorého absentuje donucovacia zložka výkonu verejnej moci, t. j. ide o výzvu na „dobrovoľné“ plnenie oznámenej (nie uloženej) povinnosti na základe zistených (t. j. iba tvrdených) skutočností. Orgán verejnej správy ho vydáva v rámci výkonu svojich dohľadových oprávnení, avšak v žiadnom prípade nejde o výkon vrchnostenskej rozhodovacej činnosti. V prípade, že následne dôjde k uplatneniu rozhodovacích kompetencií riadiaceho orgánu v správnom konaní začatom podľa § 27a ods. 5 zákona č. 528/2008 Z.z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva, bude môcť žalobca uplatniť všetky procesné práva účastníka konania, vrátane administratívnych opravných prostriedkov a tiež podrobiť vydané rozhodnutie súdnemu prieskumu správnym súdom.
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka sa žalobou podanou na krajskom súde 5. augusta 2015 domáhala preskúmania zákonnosti správy o zistenej nezrovnalosti (ďalej len „správa“) v spojení so žiadosťou o vrátenie finančných prostriedkov (ďalej len „žiadost“), ktorými Implementačná agentúra Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky oznámila sťažovateľke nezrovnalosti pri projekte ITMS č. 27110230532 na základe spätného administratívneho overovania výdavkov projektu. Krajský súd dospel k záveru, že správa ani žiadost' nie sú rozhodnutím orgánu verejnej moci – individuálnym právnym aktom, ktorý by zakladal, menil alebo rušil práva a povinnosti sťažovateľky alebo sa ich priamo dotýkal, a preto ich nemôže podrobiť súdnemu preskúmaniu. Uznesením č. k. 2 S 174/2015-97 z 30. marca 2016 z toho dôvodu konanie zastavil. Sťažovateľka podala v zákonnej lehote odvolanie proti rozhodnutiu krajského súdu, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 10 Sžo 78/2016 z 25. októbra 2017 tak, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu potvrdil.</p> <p>Vo svojej sťažnosti argumentuje skorším rozhodnutím Najvyššieho súdu zo dňa 28.04.2016, č. k. 5Sžf/26/2014, v ktorom uviedol, že "zásadnou právnou otázkou v tejto veci bolo, či Správa o zistenej nezrovnalosti opísaná vyššie (ďalej len „Správa“) je spôsobilým predmetom prieskumu v správnom súdnictve. Túto otázku presvedčivo vyriešil krajský súd, pričom najvyšší súd sa s dôvodmi jeho rozsudku v tejto časti plne stotožňuje.“ Krajský súd v tejto veci konštatoval, že v danom prípade je daná právomoc súdu na konanie a rozhodovanie v tejto veci. Krajský súd napadnutým rozsudkom zrušil rozhodnutie žalovaného Správu o zistenej nezrovnalosti č. N21201292/001 zo dňa 19.09.2012 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Je nepochybné, že takýmto rozhodnutím môže byť žalobca ukrátený na svojich právach. Ak sa rozhodnutie správneho orgánu (bez ohľadu na jeho druh, či formálne označenie) dotýka niektorého zo základných práv a slobôd, jeho preskúmanie nesme byť podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy SR vylúčené z právomocí všeobecných súdov bez ohľadu na ust. OSP a iných zákonov.</p> <p>Podľa sťažovateľa došlo v jeho právnej veci k porušeniu princípu</p>

	<p>predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, k porušeniu princípu právnej istoty a k porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Okrem porušenia princípu právnej istoty NS SR v danej veci podľa nášho názoru zanedbal aj svoju zákonom ustanovenú povinnosť pri zabezpečovaní jednoty rozhodovania, a to, že prejednávaniu vec postúpiť na rozhodnutie veľkému senátu tak, ako to vo svojich ustanoveniach predpokladá SSP (§ 22 SSP a § 466 SSP). Najvyšší súd podľa sťažovateľky porušil aj jej právo nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi, čo zdôvodňuje takto: «Podľa ust. § 221 ods. 1 písm. a) SSP „Najvyšší súd koná a rozhoduje o kasačných sťažnostiach vo veľkom senáte zloženom z predsedu senátu a šiestich sudcov, ak senát najvyššieho súdu dospel pri svojom rozhodovaní k právnemu názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru, ktorý už bol vyjadrený v rozhodnutí najvyššieho súdu, a vec uznesením postúpil na rozhodnutie veľkému senátu.“».</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie svojich práv rozhodnutím krajského súdu č. k. 2 S 174/2015-97 ústavný súd uvádza, že v súlade s princípom subsidiarity nemá právomoc poskytnúť ochranu základným právam a slobodám, ak o ochrane týchto práv a slobôd rozhoduje iný súd. Ústavný súd konštatuje, že o napadnutom rozhodnutí krajského súdu rozhodoval v opravnom konaní, na základe podaného odvolania sťažovateľky najvyšší súd. Časť sťažnosti, ktorá smeruje proti rozhodnutiu krajského súdu č. k. 2 S 174/2015-97 ústavný súd preto odmietol už pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. V odôvodnení napadnutého uznesenia najvyšší súd poukázal na skutočnosť, že už v minulosti riešil rovnakú otázku, a to otázku právomoci správneho súdu vykonať súdny prieskum správy a žiadosti podľa zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v znení neskorších predpisov. Pripustil tiež, že postoj súdu k tejto otázke nebol úplne jednoznačný, „keďže sa vyskytlo i rozhodnutie podporujúce názor žalobcu o prípustnosti súdneho preskúmania takýchto správnych aktov (sp. zn. 5 Sžf/26/2014 zo dňa 28.04.2016)“.</p> <p>Ako ďalej najvyšší súd uvádza, v tomto prípade ide však o rozhodnutie ojedinelé, ktoré predstavuje výnimku z ustálenej rozhodovacej praxe súdu a ktoré v aktuálnej rozhodovacej činnosti súdu nie je nasledované. Naopak, najvyšší súd poukazuje na svoje novšie rozhodnutia, ktorých právne závery týkajúce sa riešenia uvedenej otázky sú všeobecne akceptované. Ide napr. o uznesenie v obdobnej veci sp. zn. 4 Sžf 56/2015 z 8. júna 2016, na ktoré nadviazal najvyšší súd napr. aj v uznesení sp. zn. 1 Sžf 87/2015 zo 14. februára 2017, v ktorom za podobných skutkových a právnych okolností konštatoval: «Je nepochybné, že v zmysle § 15 ods. 1 zák. č. 528/2008 Z.z. úspešnému predkladateľovi žiadosti, a v preskúmvanej veci aj žalobcovi, sa pomoc, resp. podpora poskytuje na základe súkromnoprávneho vzťahu, ktorý vychádza zo zmluvy uzavretej podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka. Ďalej však už, ako správne konštatoval žalobca, žalovaný vystupuje v pozícii orgánu verejnej správy, t.j. ako riadiaci orgán mu do pôsobnosti zverené finančné zdroje spravuje s dohľadovým vrchnostenským oprávnením, ktoré mu najmä vyplýva z ustanovení - § 24b a nasl. a § 26 zák. č. 528/2008 Z.z.</p> <p>Pokiaľ v rámci výkonu svojich oprávnení žalovaný zistí existenciu nezrovnalosti, je povinný túto skutočnosť oznámiť žalobcovi ako prijímateľovi (vid' § 26 ods. 3 zák. č. 528/2008 Z.z.) prostredníctvom tzv. správy o zistenej nezrovnalosti. Zákon oprávňuje žalovaného v prípade tvrdeného porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania, aby v tomto štádiu výkonu dohľadových oprávnení mohol žalobcu popri oznámení o zistenej nezrovnalosti vyzvať na vrátenie poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky (§ 27a ods. 1 zák. č. 528/2008 Z.z.), resp. pozastaviť, zamietnuť alebo upraviť výšku platby pre projekt alebo jeho časť (§ 7 ods. 6 zák. č. 528/2008 Z.z.). Zákonodarcom použité oprávnenie „možnosť vyzvať“ je nutné vykladať s prihliadnutím na absenciu vykonať autoritatívny výklad ustanovení zák. č. 25/2006 Z.z. žalovaným v tom zmysle, že ide o uplatnenie notifikačného (oznamovacieho) oprávnenia orgánu verejnej správy v rámci výkonu</p>

dohľadových oprávnení, avšak v žiadnom prípade nejde o výkon vrchnostenskej rozhodovacej právomoci, ako sa domnieva žalobca. Podľa § 26 ods. 3 zák. č. 528/2008 Z.z. v citovanom znení platí, že ak riadiaci orgán zistí nezrovnalosť z vlastného podnetu alebo iného podnetu, je povinný vypracovať a predložiť správu o zistenej nezrovnalosti certifikačnému orgánu, platobnej jednotke a prijímateľovi.

Celé štádium výkonu dohľadových oprávnení žalovaného ako riadiaceho orgánu sa ukončuje v okamihu, kedy žalovanému ako riadiacemu orgánu je v dôsledku platobnej pasivity prijímateľa potvrdené tvrdené porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania prostredníctvom uloženia pokuty, resp. v osobitných situáciách len zachyteného v protokole. Až na uvedenom základe vzniká žalovanému rozhodovacia právomoc rozhodnúť o vrátení dvojnásobku (podľa aktuálnej právnej úpravy 1,5 násobku) sumy uvedenej v pôvodnej výzve, ktorá je však zákonom limitovaná 100% výškou poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky. Nakoľko na úkony orgánu verejnej správy pri výkone dohľadových vrchnostenských oprávnení (kontrola, dohľad či dozor) a na ich hmotne zachytené výsledky (protokoly, záznamy či zápisnice) sa v správnom súdnictve najmä nazerá ako na individuálne správne úkony s charakterom predbežnej povahy, Najvyšší súd musel vyhodnotiť napadnutý úradný list ako správny akt, ktorý nie je možné v zmysle § 248 písm. a) O.s.p. podrobiť súdnej právomoci v správnom súdnictve. Nakoľko pri vydávaní napadnutého úradného listu vo forme výzvy na vrátenie finančných prostriedkov poskytnutých podľa zák. č. 528/2008 Z.z. nemohol žalovaný uplatniť svoju rozhodovaciu právomoc, je možné sa zhodnúť s názorom žalovaného, že išlo o individuálny správny akt, u ktorého absentuje donucovacia zložka výkonu verejnej moci, t. j. ide slovami žalovaného o výzvu na „dobrovoľné“ plnenie oznámenej (nie uloženej) povinnosti na základe zistených (t. j. iba tvrdených) skutočností.»

Najvyšší súd v závere napadnutého rozhodnutia akcentuje prevažne informatívnu povahu správy a žiadosti, keď uvádza: „Keďže žalobca bol postupom, ktorý stanovuje zákon č. 528/2008 Z. z. pre prípad zistenia nezrovnalosti, zatiaľ len vyzvaný na vrátenie finančných prostriedkov z fondov Európskej únie, nedošlo ešte k uplatneniu rozhodovacích právomocí riadiaceho orgánu a k autoritatívnemu zásahu do právnej sféry žalobcu záväzným uložením právnej povinnosti, proti ktorej by nebolo možné použiť riadne opravné prostriedky. Ani skutočnosť, že neuhradením sumy uvedenej vo výzve hrozí žalobcovi jej navýšenie v prípadnom budúcom konaní na 1,5 násobok, nemení nič na prevažne informatívnej povahe správy a žiadosti, ktorými bol žalobca vyzvaný na vrátenie finančných prostriedkov. Výzva na ich zaplatenie je totiž povinným štádiom riešenia nezrovnalosti v súvislosti s čerpaním finančného príspevku, bez ktorého nie je možné pristúpiť v zmysle zákona č. 528/2008 Z. z. k uplatneniu rozhodovacích kompetencií riadiaceho orgánu v správnom konaní začatom podľa § 27a ods. 5 tohto zákona, v ktorom (za predpokladu, že k nemu dôjde) bude môcť žalobca uplatniť všetky procesné práva účastníka konania, vrátane administratívnych opravných prostriedkov. Ak bude výsledkom tohto konania právoplatné rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktoré bude žalobca považovať za nezákonné, bude oprávnený podrobiť toto rozhodnutie súdnemu preskúmaniu správnym súdom, ktorý na podklade jeho žalobných námietok preskúma zákonnosť procesu verejného obstarávania, v ktorom podľa doterajších tvrdení žalovaných došlo k vzniku nezrovnalosti.

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia Najvyššieho súdu konštatuje, že sa dostatočne argumentačne vysporiadal s námietkou sťažovateľky týkajúcou sa odchýlenia od sťažovateľkou uvádzaného rozhodnutia. Poukázal tiež na kontinuálny vývoj judikatúry v tejto oblasti a na svoje rozhodovanie v súlade s novšími rozhodnutiami najvyššieho súdu. Ústavný súd k tomu ešte dodáva, že nie je jeho úlohou zjednocovanie rozhodovacej praxe všeobecných súdov, lebo zjednocovanie rozhodovacej praxe je vecou najvyššieho súdu (I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08). Protichodné závery vyslovené v obdobných prípadoch síce neprispievajú k naplneniu účelu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie, avšak nie v každom prípade majú za

	<p>následok porušenie základných práv a slobôd garantovaných ústavou. Len samotná skutočnosť, že najvyšší súd vo svojich ďalších rozhodnutiach dospel k odlišnému názoru, ako k tomu, ktorý uvádza sťažovateľka, ešte nezakladá porušenie jej základných práv najmä za situácie, keď sa podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd s touto námietkou vysporiadal ústavne konformným spôsobom.</p> <p>Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</p> <p>Napokon sa ústavný súd zaoberal tvrdením sťažovateľky o porušení jej práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, ktorého sa mal najvyšší súd dopustiť tým, že zanedbal svoju povinnosť postúpiť vec na rozhodnutie veľkému senátu najvyššieho súdu v zmysle § 22 ods. 1 písm. a) Správneho súdneho poriadku (sťažovateľkou nesprávne uvedeného ako § 221 ods. 1 písm. a) Správneho súdneho poriadku, pozn.). Ústavný súd uzavrel, že z citovaného § 22 ods. 1 písm. a) jednoznačne nevyplýva povinnosť najvyššieho súdu postúpiť vec na rozhodovanie veľkému senátu. Veľký senát môže o postúpení rozhodovať len na základe úkonu senátu najvyššieho súdu (postúpenia veci na základe uznesenia). Na tento postup však na základe gramatického výkladu príslušného ustanovenia podľa názoru ústavného súdu jednak nie je právny nárok, a navyše v posudzovanej veci sa najvyšší súd nijako neodklonil od jeho doterajšej väčšinovej relevantnej judikatúry v obdobných veciach, a preto nebolo možné pri rozhodovaní vyvodiť záver, že by senát najvyššieho súdu dospel k takému právnomu názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru, ktorý už bol vyjadrený v rozhodnutí najvyššieho súdu.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosť sťažovateľky odmieta ako zjavne neopodstatnenú.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	<p>NS sp. zn. 4 Sžf/56/2015 z 8. júna 2016</p> <p>NS sp. zn. 5 Sžf/26/2014 zo dňa 28.04.2016</p> <p>NS sp. zn. 1 Sžf/87/2015 zo 14. februára 2017</p> <p>I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08</p>
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	právna istota-predvídateľnosť práva

spisová značka	IV. ÚS 230/2018
populárny názov	zrušenie cirkvi alebo náboženskej spoločnosti
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	22.03.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Posúdenie či boli dodržané podmienky zrušenia sťažovateľa podľa vnútorných

	<p>predpisov Katolíckej cirkvi v Slovenskej republike – kánonického práva – je vecou vnútorných záležitostí tejto cirkvi, ktorú rieši nezávisle od štátnych orgánov. Štátne orgány Slovenskej republiky sú viazané stanoviskom, ktoré podá príslušná osoba za cirkev alebo náboženskú spoločnosť o zrušení právnickej osoby, ktorá odvodzuje svoju právnu subjektivitu od tejto cirkvi alebo náboženskej spoločnosti.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ sa žalobou doručenu najvyššiemu súdu domáhal ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) proti Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“). Predmetnou žalobou sa sťažovateľ domáhal, aby najvyšší súd „zakázal žalovanému pokračovať v porušovaní práva žalobcu byť vedený v evidencii cirkevných právnických osôb... uložil žalovanému povinnosť opätovne zapísať žalobcu do evidencie cirkevných právnických osôb so spätnou účinnosťou k 24. 11. 2014 do troch dní od právoplatnosti rozsudku... uložil žalovanému povinnosť vydať potvrdenie o nepretržitej a pretrvávajúcej právnej subjektivite žalobcu odo dňa jeho zápisu do evidencie cirkevných právnických osôb dňa 28. 04. 1994 do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Najvyšší súd rozhodol o žalobe sťažovateľa napadnutým uznesením z 29. júna 2016 tak, že konanie zastavil.</p> <p>Sťažovateľ uvádza, že z odôvodnenia jeho uznesenia je jednoznačné, že Najvyšší súd Slovenskej republiky toto svoje rozhodnutie založil v podstate na zistení, ktoré vyvodil z „Dekrétu Kongregácie pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života vo Vatikáne“ prot. č. 17421/1990 zo dňa 13. 11. 2015 (v ďalšom len „dekrét“). Pri aplikácii citovaných ustanovení § 20a ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka „osobitným zákonom“ je Základná zmluva medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou, ktorá bola zverejnená oznámením Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 326/2001 Z. z. (v ďalšom len „základná zmluva“). Podľa Čl. 1 ods. 2 základnej zmluvy: „Zmluvné strany vzájomne uznávajú právnu subjektivitu druhej strany, ako aj všetkých právnických osôb a fyzických osôb, ktoré ju majú podľa právneho poriadku Slovenskej republiky alebo podľa kánonického práva“. Zo slovného spojenia „uznávajú právnu subjektivitu... všetkých právnických osôb...“, ktoré ju majú podľa kánonického práva“ plynie, že slovenské súdy pri skúmaní, či konkrétna cirkevná právnická osoba zanikla, musia aplikovať kánonické právo. V prípade cirkevnej právnickej osoby, ktorá svoju právnu subjektivitu odvodzuje od Rímskokatolíckej cirkvi, treba použiť príslušné ustanovenia Kódexu kánonického práva z roku 1983 (v ďalšom len „CIC 1983“). Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení zo dňa 28. 10. 2010 spis. zn. I Cdo 48/2009 uverejnenom v periodiku „Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky“ v čiastke 3/2011 pod číslom 29/2011 vyslovil: „Pri interpretácii a aplikácii Základnej zmluvy nemožno obísť kánonické právo, odkaz na ktoré je už v preambule tejto zmluvy. Kánonické právo zahŕňa Kódex kánonického práva prijatý v roku 1983 (Codex Iuris Canonici, skratka CIC)...“. Tento záver potvrdil aj Ústavný súd Slovenskej republiky (IV. ÚS 27/2012). Kán. 54 § 1 CIC 1983 znie: „Jednotlivý dekrét, ktorého uplatnenie sa zveruje vykonávateľovi, má účinok od chvíle vykonania; inak od chvíle, keď sa dá na vedomie osobe autoritou toho, kto vydáva rozhodnutie.“ Dekrét nebol doručený sťažovateľovi, teda podľa citovaného ustanovenia CIC nenadobudol žiadny účinok. Najvyšší súd Slovenskej republiky obsah dekrétu žiadnym spôsobom neoznámil sťažovateľovi a nenaznačil mu, že táto listina bude základom rozhodnutia v jeho veci a rozhodol na základe dekrétu, ktorý podľa kánonického práva ešte nenadobudol účinok. Týmto porušil práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, čl. 36 ods. 1 Listiny a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Z citovanej právnej úpravy vyplýva, že cirkvi a náboženské spoločnosti podliehajú registrácii na území Slovenskej republiky. Slovenská republika uznáva právnu subjektivitu týchto cirkvi a náboženských spoločností (§ 4 ods. 1 a 3 zákona č. 308/1991 Zb., čl. 1 ods. 2 a čl. 3 ods. 4 základnej zmluvy). Z</p>

povahy veci možno odvodiť, že registrácia cirkvi a náboženskej spoločnosti nemá konštitutívne účinky v tom zmysle, že registráciou vzniká príslušná cirkev alebo náboženská spoločnosť. Vznik a existenciu cirkiev alebo náboženská spoločnosť – podľa konkrétnych okolností – odvodzuje od svojich vnútorných predpisov. Registráciou cirkiev alebo náboženská spoločnosť získava špecifikované práva podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. Slovenská republika stanovila určité podmienky, za ktorých registruje cirkvi a náboženské spoločnosti. Zákonnými (formálnymi) predpokladmi registrácie sú minimálny počet členov (§ 11 zákona č. 308/1991 Zb.), kvalifikovaný návrh na registráciu (§ 12 zákona č. 308/1991 Zb.) a základný dokument zakladanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti obsahujúci minimálne náležitosti (§ 13 ods. 1 zákona č. 308/1991 Zb.). Zákonným (materiálnym) predpokladom registrácie je to, aby založenie špecifikovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti nebolo v rozpore so zákonom č. 308/1991 Zb. a ostatnými zákonmi, ochranou bezpečnosti občanov a verejného poriadku, zdravia a mravnosti, zásadami ľudskosti a znášanlivosti alebo aby nepredstavovalo ohrozenie práva iných právnických osôb a občanov (§ 15 zákona č. 308/1991 Zb.).

Formálne a materiálne podmienky registrácie cirkvi a náboženskej spoločnosti, resp. formálne a materiálne podmienky evidencie právnickej osoby predstavujú právny rámec, ktorý skúma príslušný štátny orgán, a zároveň predstavujú rámec skúmania súdmi v systéme správneho súdnictva, ak zákon pripúšťa preskúmavanie zákonitosti v uvedenom systéme. Vychádzajúc z citovaných ustanovení zákona č. 308/1991 Zb. a opatrenia, predpokladom evidencie právnickej osoby, ktorá odvodzuje svoju právnu subjektivitu od cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, nie je splnenie podmienok založenia a vzniku podľa vnútorných predpisov cirkvi alebo náboženskej spoločnosti. Príslušný štátny orgán, prípadne správny súd takto nie je oprávnený skúmať, či pri založení prípadne zrušení právnickej osoby odvodzujúcej svoju právnu subjektivitu od cirkvi alebo náboženskej spoločnosti boli dodržané ustanovenia vnútorných predpisov príslušnej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti. Spory týkajúce sa uvedených skutočností musí príslušná cirkev alebo náboženská spoločnosť vyriešiť sama nezávisle od štátnych orgánov Slovenskej republiky. Takýto výklad zodpovedá aj obsahu základného práva podľa čl. 24 ods. 3 ústavy, podľa ktorého cirkvi a náboženské spoločnosti spravujú svoje záležitosti samy, najmä zriaďujú svoje orgány, ustanovujú svojich duchovných, zabezpečujú vyučovanie náboženstva a zakladajú rehoľné a iné cirkevné inštitúcie nezávisle od štátnych orgánov.

V prejednávanej prípadnej sťažovateľ je právnickou osobou, ktorá odvodzuje svoju právnu subjektivitu od Katolíckej cirkvi v Slovenskej republike a od ustanovení jej vnútorných predpisov – kánonického práva upraveného v Kódexe kánonického práva z roku 1983 (ďalej len „CIC 1983“). Spôsob jeho zriadenia, účel jeho činnosti a spôsob jeho zrušenia vyplývajú z vnútorných predpisov Katolíckej cirkvi v Slovenskej republike. Sťažovateľ namieta, že v procese jeho zrušenia neboli dodržané príslušné ustanovenia CIC 1983. Poukazuje na to, že Dekrét Kongregácie pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života vo Vatikáne prot. č. 17421/1990 z 13. novembra 2015, ktorým mal byť sťažovateľ zrušený, „nenadobudol žiadny účinok“, keďže mu tento dekrét nebol v zmysle kánonu 54 § 1 CIC 1983 doručený. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že posúdenie, či boli dodržané podmienky zrušenia sťažovateľa podľa vnútorných predpisov Katolíckej cirkvi v Slovenskej republike – kánonického práva – je vecou vnútorných záležitostí tejto cirkvi, ktorú rieši nezávisle od štátnych orgánov. Štátne orgány Slovenskej republiky sú viazané stanoviskom, ktoré podá príslušná osoba za cirkev alebo náboženskú spoločnosť o zrušení právnickej osoby, ktorá odvodzuje svoju právnu subjektivitu od tejto cirkvi alebo náboženskej spoločnosti.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd vychádzal z Dekréту č. 8037/14 z 5. novembra 2014 trnavského arcibiskupa, ktorým tento odobral súhlas k pôsobeniu sťažovateľa, a taktiež z Dekrétu Kongregácie pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života vo Vatikáne prot. č. 17421/1990 z 13. novembra 2015, ktorým sa sťažovateľ zrušil a na základe

	<p>toho konanie zastavil. Vychádzajúc z citovaných ustanovení zákona č. 308/1991 Zb. a opatrenia a z čl. 24 ods. 3 ústavy, najvyšší súd nebol oprávnený ďalej preskúmať uvedené dekréty z toho pohľadu, či napr. trnavský arcibiskup bol oprávnený zrušiť sťažovateľa, prípadne či dekrét z 13. novembra 2015 nadobudol zamýšľané účinky. Z uvedených dôvodov právny záver najvyššieho súdu o potrebe zastaviť konanie nie je arbitrárny a ani zjavne neodôvodnený, preto je ústavne udržateľný.</p> <p>Nad rámec vec -i v súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti – ústavný súd považuje za vhodné poukázať na právne názory, ktoré už vyslovil v skoršom uznesení sp. zn. II. ÚS 414/2014, v ktorom uviedol, že súkromnoprávna subjektivita a ústavnoprávna subjektivita sa nemusia nevyhnutne prekrývať, a preto nie je vylúčené, aby bola priznaná ústavnoprávna subjektivita (a prípadne aj subjektivita na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy) aj takým právnym útvarom, ktoré nie sú fyzickými ani právnickými osobami, ani inými právnymi subjektmi v zmysle súkromného práva. Ústavný súd tiež uviedol, že zánikom súkromnoprávnej subjektivity nemusí dôjsť nevyhnutne aj k zániku spôsobilosti byť účastníkom konania, a zdôraznil, že z tohto hľadiska treba mimoriadne citlivo pristupovať najmä k statusovým konaniam, t. j. ku konaniam, ktorých meritom (predmetom) je rozhodovanie o spôsobilosti na práva (a tým aj spôsobilosti byť účastníkom konania). Ústavný súd v súvislosti so statusovými konaniami pripustil, že vo vzťahu k druhej alternatíve aplikácie § 19 Občianskeho súdneho poriadku [(text za bodkočiarkou („inak len ten, komu ju zákon priznáva“), resp. v čase prejednávania sťažnosti účinný § 61 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok] môže jeho ústavne konformný výklad spočívať aj v priznaní spôsobilosti byť účastníkom konania ad hoc aj právnickej osobe, o ktorej zrušenie (aspoň nepriamo) v príslušnom konaní ide, a to nielen v súvislosti s konaním pred všeobecným súdom, ale obdobne aj pri posúdení spôsobilosti byť účastníkom konania pred ústavným súdom a nositeľom ústavou garantovaných práv (porovnaj m. m. II. ÚS 414/2014). S prihliadnutím na uvedené právne závery ústavný súd vecne prejednal námietky sťažovateľa a neodmietol jeho sťažnosť ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	II. ÚS 414/2014
súvisiace právne predpisy	zákon č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov
klúčové slová	arbitrárnosť správne súdnictvo-konanie o ochrane pred nezákonným zásahom cirkvi a náboženské spoločnosti-cirkevné právo (vnútorné predpisy cirkví) práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces

spisová značka	IV. ÚS 273/2018
populárny názov	trovy konania - nepriama retroaktivita
sudca spravodajca	Miroslav Duriš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	19.04.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Nárok na náhradu trov právneho zastúpenia a jeho uplatnenie je nárokom procesným, pretože má základ v procesnom práve. Až na základe právoplatného

	<p>rozhodnutia o priznaní náhrady trov právneho zastúpenia možno hovoriť o hmotnoprávnom nároku a v súvislosti s tým o pohľadávke. Až takáto pohľadávka má majetkovú hodnotu, a preto nie je opodstatnené ani poukazovanie na právo vlastníť a pokojne užívať majetok.</p> <p>Advokátovi vzniká nárok na odmenu až po tom, ako bol právoplatne ustanovený alebo určený na zastupovanie účastníka konania, a dňom, kedy došlo k vykonaniu prvého samotného úkonu v rámci poskytovania právnej služby v konaní avšak až po právoplatnosti rozhodnutia o ustanovení. Zmena právnej úpravy týkajúcej sa určenia orgánu, ktorý má právomoc priznávať nárok na bezplatnú právnu pomoc, resp. o výške tejto odmeny a spôsob rozhodovania a jej vyplácania môžu nasvedčovať tomu, že v tomto prípade sa jedná o nepravú spätnú účinnosť právnej normy (nepriamu retroaktivitu). Nepriama retroaktivita však v konečnom dôsledku nepôsobí do minulosti pretože akceptuje stav ktorý nastal za skôr platnej a účinnej právnej úpravy a tento stav rieši až v čase účinnosti novej právnej úpravy.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 18 C 130/2008-47 z 3. septembra 2009 ustanovil sťažovateľa ako právneho zástupcu žalobcu v prejednávanej veci. Po právoplatnom ukončení konania požiadal sťažovateľ okresný súd o rozhodnutie o nároku na odmenu za poskytnuté právne služby. Okresný súd písomným oznámením upovedomil sťažovateľa, že v zmysle novelizácie Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) je o jeho nároku oprávnené rozhodnúť Centrum právnej pomoci.</p> <p>O žiadosti sťažovateľa rozhodlo Centrum právnej pomoci rozhodnutím sp. zn. 1278/2018, ev. č. 11695/2013 zo dňa 20.3.2013 tak, že odmietlo priznať sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania uplatnený v zmysle ustanovenia § 24e zákona č. 327/2005 Z. z., ale priznalo mu odmenu za poskytnutie právnych služieb vo výške 351,54 EUR v zmysle ustanovenia § 15 zákona č. 327/2005 Z. z. v spojení s ustanovením § 14 a nasl. Vyhlášky. Sťažovateľ s uvedeným rozhodnutím Centra právnej pomoci nesúhlasil, mal za to, že jeho otázka jeho nároku na odmenu za poskytnuté právne služby bola zo strany Centra právnej pomoci nesprávne právne posúdená a trval na správnosti výšky ním uplatneného nároku, ako aj na správnosti jeho právnej kvalifikácie. Z uvedených dôvodov preto Sťažovateľ voči rozhodnutiu CPP o výške odmeny za poskytnutie právnych služieb podal opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom Právny odbor CPP ako príslušný odvolací útvar rozhodnutím sp. zn. 1278/2013, ev. č. 22338/2013 zo dňa 24.5.2013 rozhodol tak, že odvolanie Sťažovateľa zamietol a napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu potvrdil. Sťažovateľ postup a rozhodnutia Centra právnej pomoci považoval za nesprávne a nezákonne a v súlade s v tom čase účinným znením ustanovenia § 247 a nasl. O.s.p. podal dňa 26.7.2013 žalobu proti rozhodnutiu Právneho odboru CPP, sp. zn. 1278/2013, ev. č.: 22338/2013 zo dňa 24.5.2013, ako aj proti jeho postupu, ktorý tomuto rozhodnutiu predchádzal, ktorou sa Sťažovateľ domáhal súdneho preskúmania zákonnosti žalobou napadnutého rozhodnutia, ako aj postupu predchádzajúceho samotnému rozhodnutiu. O žalobe sťažovateľa rozhodol Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 1 S/235/2014-57 zo dňa 28.1.2016 tak, že podanú žalobu zamietol, a to vzhľadom ku skutočnosti, že sa stotožnil s právnym názorom Centra právnej pomoci, ako aj argumentáciou, ktorou bol tento názor podporený a zdôvodnený. Proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd tak, že napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave potvrdil a rovnako ako Krajský súd v Bratislave sa stotožnil správnym názorom Centra právnej pomoci.» Sťažovateľ poukazuje na to, že bol ustanovený súdom ako právny zástupca ešte pred účinnosťou novely Občianskeho súdneho poriadku zákonom č. 495/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 495/2009 Z. z.“), a preto si odmenu za poskytnutie právnej služby vyčíslil v súlade s úpravou platnou a účinnou v čase jeho ustanovenia. Správny orgán však pri priznaní odmeny nerešpektoval túto skutočnosť a poskytol mu odmenu podľa</p>

	<p>právnej úpravy platnej a účinnej v čase rozhodovania o jeho odmene, čo potvrdili aj všeobecné sudy v rozhodovaní o žalobe sťažovateľa, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutí správneho orgánu.</p> <p>Podľa názoru sťažovateľa orgány verejnej moci napadnutými rozhodnutiami „nerešpektovali zákaz retroaktivity, keď posudzovali jeho už vzniknutý nárok na odmenu za poskytnutie právnych služieb v zmysle znenia právnej úpravy po 1.1.2010, pričom samotný Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil, že došlo k zmene mechanizmu vo vzťahu k určovaniu výšky odmeny. To všetko napriek tomu, že Sťažovateľ ako advokát pri ustanovení súdom podľa ustanovenia § 30 O. s. p. v znení účinnom v tom čase, ako aj vykonávania jednotlivých úkonov právnej služby mal (úplne legitímne) za to, že mu vzniká za jednotlivé vykonané úkony právnej služby nárok na odmenu v zmysle v tom čase platnej a účinnej právnej úpravy, t.j. odmena určená podľa počtu a druhu jednotlivých úkonov právnej služby (§ 9 až § 14 Vyhlášky v znení platnom a účinnom v tom čase).</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu</p> <p>Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné sudy. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07). Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ svoje právo podať proti napadnutému rozsudku krajského súdu, ktorým zamietol žalobu sťažovateľa o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia Centra právnej pomoci, odvolanie využil a najvyšší súd odvolaním napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil. Vzhľadom na skutočnosť, že právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.</p> <p>K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu</p> <p>Sťažovateľ namieta, že všeobecné sudy v konaniach o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu nesprávne posúdili charakter jeho nároku na odmenu za poskytnutie právnej služby (ktorý má podľa neho hmotnoprávnu povahu), rozhodli v rozpore so zákazom retroaktivity a porušili tak jeho základné práva uvedené v petite ústavnej sťažnosti.</p> <p>Neoznačenie príslušného odseku čl. 20 ústavy v petite ústavnej sťažnosti, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, je síce nedostatkom petitu, avšak sťažovateľ označil v súlade s § 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde základné právo, ktoré sa podľa jeho tvrdenia porušilo („...vlastniť majetok podľa čl. 20 ústavy...“), z čoho vyplýva, že namieta porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.</p> <p>Ústavný súd pri posudzovaní sťažností, ktoré smerujú proti rozhodnutiam všeobecných súdov v častiach, ktoré sa týkajú problematiky (náhrady) trov konania, t. j. problematiky, ktorá má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k prípadnému zrušeniu napádaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu označených základných práv zvlášť extrémnym spôsobom, alebo ak zistí, že napadnutým rozhodnutím došlo</p>

zároveň aj k neprípustnému zásahu do iných ústavou garantovaných práv (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011). Uvedené východiská možno analogicky plne uplatniť aj v prípadoch rozhodovania všeobecných súdov o náhrade odmeny a hotových výdavkov ustanovenému advokátovi. Námietky sťažovateľa ako ustanoveného zástupcu žalobcu odôvodňujúce porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 ústavy napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu sa týkajú jeho nesúhlasu s aplikáciou právnej úpravy účinnej po 1. januári 2010 na zastupovanie, na ktoré bol ako advokát ustanovený súdom pred účinnosťou novelizácie § 149 ods. 2 OSP zákonom č. 495/2009 Z. z.

Vzhľadom na absenciu intertemporálnych ustanovení k zmenám v právnej úprave Občianskeho súdneho poriadku účinných od 01.01.2010 (zákon č. 495/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov) je potrebné vychádzať zo základných zásad teórie práva, podľa ktorých v procesnom práve sa aplikuje procesnoprávna norma účinná v čase rozhodovania. Táto zásada je zakotvená aj v § 355 O.s.p., podľa ktorého, ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon i pre konanie začaté pred jeho účinnosťou. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred účinnosťou tohto zákona, zostávajú zachované. Obdobnú úpravu aplikácie právneho predpisu obsahujú aj prechodné ustanovenia zákona č. 327/2005 Z. z. K námietke žalobcu ohľadne neprípustnosti retroaktivity právnych noriem Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že nie každá retroaktívita je nezlučiteľná s princípmi, na ktorých je budovaný právny štát, pričom právny výklad pravej a nepravej retroaktivity je okrem iného obsiahnutý aj v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžo/56/2015 z 01.03.2016, na ktorý v tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje, kde uviedol: „advokátovi vzniká nárok na odmenu až po tom, ako bol právoplatne ustanovený alebo určený na zastupovanie účastníka konania, a samozrejme dňom, kedy došlo k vykonaniu prvého samotného úkonu v rámci poskytovania právnej služby v konaní avšak až po právoplatnosti rozhodnutia o ustanovení. Zmena právnej úpravy týkajúcej sa určenia orgánu, ktorý má právomoc priznávať nárok na bezplatnú právnu pomoc, resp. o výške tejto odmeny a spôsob rozhodovania a jej vyplácania môžu nasvedčovať tomu, že v tomto prípade sa jedná o nepravú spätnú účinnosť právnej normy (nepriamu retroaktívitu). Nepriama retroaktívita však v konečnom dôsledku nepôsobí do minulosti pretože akceptuje stav ktorý nastal za skôr platnej a účinnej právnej úpravy a tento stav rieši až v čase účinnosti novej právnej úpravy.“

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nestotožnil s tvrdením, podľa ktorého právny vzťah uplatnenia trov právneho zastúpenia má hmotnoprávnu povahu. Nárok na náhradu trov právneho zastúpenia a jeho uplatnenie je nárokom procesným, pretože má základ v procesnom práve. Až na základe právoplatného rozhodnutia o priznaní náhrady trov právneho zastúpenia možno hovoriť o hmotnoprávnom nároku a v súvislosti s tým o pohľadávke. Až takáto pohľadávka má majetkovú hodnotu, a preto nie je opodstatnené ani poukazovanie na právo vlastníť a pokojne užívať majetok.

Uvedenými zmenami došlo k zjednoteniu rozhodovania o uplatnenej náhrade trov advokátov ustanovených za zástupcov z prostriedkov štátu a to bez ohľadu na to, či advokát bol za zástupcu ustanovený súdom podľa § 30 O.s.p. alebo určený Centrom právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z. z. Až na základe § 24e zákona č. 327/2005 Z. z., účinného od 1.1.2013 sa rozšírila právomoc centra rozhodovať o nárokoch na trovy konania a trovy právneho zastúpenia advokátov vzniknutých pred 1.01.2010 v zmysle druhej hlavy, druhej časti vyhlášky. Z § 24e ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. je zrejmé, že centrum môže rozhodovať o náhrade trov právneho zastúpenia advokáta podľa druhej hlavy, druhej časti vyhlášky č. 655/2004 Z. z. za splnenia zákonom stanovených podmienok a to, ak: 1. účastníkovi konania vznikol nárok na náhradu trov konania a 2. súd

nerozhodol o náhrade trov právneho zastúpenia advokáta ustanoveného súdom do 31.12.2009. 3. advokáta odkázal na centrum 4. alebo nerozhodoval o tom vôbec napriek tomu, že advokát si riadne a včas uplatnil nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v predmetnom konaní pred súdom. Ustanovenie § 137 O.s.p. obsahuje demonštratívny výpočet jednotlivých trov konania. Náhrada trov konania je širší pojem ako náhrada trov právneho zastúpenia. Nárok na náhradu trov konania vzniká účastníkovi občianskeho súdneho konania, ak bol vo veci úspešný a to na základe právoplatného rozhodnutia súdu o trovách konania. Uvedené

ustanovenie preto nemožno aplikovať na prípady, keď súd oprávnenej osobe nárok na náhradu trov konania nepriznal. V právnej úprave nie je ustanovená žiadna výnimka, z akých dôvodov nebola priznaná náhrada trov konania, teda nemožno prihliadnuť ani na tú skutočnosť, že v prejednávanej príhode nebola priznaná náhrada trov konania z dôvodu uzavretia zmluvy medzi účastníkmi konania. Teda len kumulatívnym splnením vyššie uvedených podmienok je centrum oprávnené rozhodovať o náhrade trov právneho zastúpenia súdom ustanoveného advokáta podľa druhej hlavy, druhej časti vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Vyššie uvedené len potvrdzuje, že centrum je oprávnené a povinné pri rozhodovaní o náhrade trov právneho zastúpenia advokáta postupovať (okrem výnimky zavedenej až od 1.1.2013, uvedenej v § 24e), len podľa tretej hlavy, druhej časti v vyhlášky. Najvyšší súd Slovenskej republiky už rozhodoval v obdobných veciach, (uplatnené nároky na náhradu trov za právne zastúpenie advokátov, ustanovených súdom podľa § 30 O.s.p.) voči žalovanému, pričom zároveň vo svojej rozhodovacej činnosti neustále poukazuje na nutnosť dodržiavať zásadu právnej istoty (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky), t. j., že v obdobných veciach je možné sa od predchádzajúceho rozhodnutia najvyššieho súdu meritórne odchyliť iba, ak sa podstatne zmenili skutkové okolnosti a právny základ pre vyhlásenie súdneho rozhodnutia. Navyše s princípom právnej istoty je tesne spojená kontinuita právnych názorov súdov na riešenie obdobných vecí. Z uvedeného dôvodu sa najvyšší súd aj v tejto veci prikláňa k právnym názorom vysloveným inými senátmi v obdobnej veci, a to prostredníctvom rozsudkov 4Sžo/56/2015, 2Sžo/36/2014, 8Sžo/72/2014, 2Sžo/30/2014, 3Sžo/32/2016.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu konštatuje, že jeho odôvodnenie je dostatočné a zrozumiteľné. Najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu dostatočným vysvetlil, prečo potvrdil napadnutý rozsudok krajského súdu a jeho závery možno považovať z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné. Najvyšší súd v napadnutom uznesení zaujal stanovisko k námietkam sťažovateľa, najmä pokiaľ ide o nepripustnosť retroaktivity a tiež vysvetlil podstatu vzťahu uplatnenia trov právneho zastúpenia, ktorý má procesnoprávnu povahu.

Najvyšší súd poukázal na základnú zásadu teórie práva, ktorá rieši otázku časovej pôsobnosti noriem procesného práva tak, že sa v zásade aplikuje procesnoprávna norma účinná v čase rozhodovania. Problematiku začatých a neskončených konaní riešia v danom prípade prechodné ustanovenia § 355 až § 372n OSP. Uplatňuje sa tu základné pravidlo, podľa ktorého ak zákon neustanoví inak (čo bol prípad predmetnej novely Občianskeho súdneho poriadku), platí nový zákon aj v konaniach, ktoré boli začaté pred jeho účinnosťou (pozri učebnice občianskeho procesného práva, napr. MAZÁK, J. a kol. Základy občianskeho procesného práva. 4. vyd. Bratislava : Iura Edition, 2009, s. 22 – 23). Právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred účinnosťou tohto zákona, zostávajú zachované. Ústavný súd tiež súhlasí s názorom všeobecných súdov, že ak nová právna úprava nepôsobí do minulosti, ale smeruje do budúcnosti, nejde o pravú spätnú účinnosť. Podobne vo veci posúdenia charakteru uplatnenia trov právneho zastúpenia (t. j. či má hmotnoprávnu alebo procesnoprávnu povahu) ústavný súd konštatuje, že argumentácia všeobecných súdov o procesnoprávnej povahe nároku na náhradu trov právneho zastúpenia je ústavne konformná.

Pretože napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžo 51/2016 z 23.

	<p>novembra 2017 nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosť sťažovateľa odmieta .</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESRP a iných súdov</p>	<p>II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011 IV. ÚS 248/08</p> <p>NS 4Sžo/56/2015, 2Sžo/36/2014, 8Sžo/72/2014, 2Sžo/30/2014, 3Sžo/32/2016</p> <p>učebnica občianskeho procesného práva, napr. MAZÁK, J. a kol. Základy občianskeho procesného práva. 4. vyd. Bratislava : Iura Edition, 2009, s. 22 – 23</p>
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	trovy konania

spisová značka	IV. ÚS 292/2018
populárny názov	preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konanie
sudca spravodajca	Miroslav Duriš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	03.05.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania podľa § 65 a nasl. Správneho poriadku je procesným prostriedkom dozoru, prejavom právomoci správnych orgánov uskutočňovať kontrolu nad činnosťou podriadených správnych orgánov. Ide o mimoriadny spôsob preskúmania právoplatných rozhodnutí správnych orgánov a na rozdiel od riadnych opravných prostriedkov nie je na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania právny nárok. Uplatňuje sa za zákonom ustanovených podmienok, z úradnej povinnosti, ak okolnosti prípadu nasvedčujú, že vydané rozhodnutie je nezákonné. Účastníkmi konania o preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania sú účastníci pôvodného konania, v ktorom bolo vydané preskúmané rozhodnutie. Relevantnou skutočnosťou pre začatie konania o preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania bolo doručenie upovedomenia o začatí konania účastníkom.
skutkový stav a základné fakty	Zo sťažnosti vyplýva, že 30. 12. 2008 podal sťažovateľ (ako podávateľ) návrh na preskúmanie rozhodnutia Krajského stavebného úradu v Bratislave č. A/2007/1095/KIZ zo dňa 7. 5. 2007 (ďalej len „územné rozhodnutie“) mimo odvolacieho konania v zmysle ust. § 65 a nasl. Správ. por. Týmto územným rozhodnutím Krajský stavebný úrad v Bratislave zmenil územné rozhodnutie Mesta Pezinok tak, že povolil umiestnenie stavby „Pezinok-skládka odpadov“ na dotknutých pozemkoch. Dňa 1. 2. 2010 bol doručený sťažovateľovi list Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, ako vtedajšieho ústredného orgánu štátnej stavebnej správy č. MVRR-2010-10120-3937 zo dňa 26.1.2010 (ďalej len „list MVaRR SR zo dňa 26.1. 2010“), v ktorom toto ministerstvo oznámilo sťažovateľovi, že na základe podnetov sťažovateľa, Slovenskej inšpekcie životného prostredia - Inšpektorátu životného prostredia Bratislava a začal preskúmať územné rozhodnutie mimo odvolacieho konania a zároveň ním ministerstvo požiadalo sťažovateľa o

poskytnutie chýbajúcich podkladov. Listom č. 2010-10074/25609-13:530 zo dňa 26. 4. 2010 oznámilo Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky všetkým podnecovateľom (a teda aj sťažovateľovi), že územné rozhodnutie ponecháva v platnosti, keďže nebol zistený zákonný dôvod, ktorý by preukázal porušenie právnych predpisov pri konaní a rozhodovaní odvolacieho orgánu. Následne však vydalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy a územného plánovania rozhodnutie č. 2010-KVSU-SSUP-10074-22:530 zo dňa 3.9.2010, ktorým zrušilo územné rozhodnutie pre závažné porušenie príslušných ustanovení právnych predpisov (Správneho poriadku a Stavebného zákona). V odôvodnení svojho rozhodnutia ministerstvo zároveň uviedlo, že Správ. por. výslovne nestanovuje procesný postup pri preskúvaní rozhodnutí mimo odvolacieho konania a ust. § 65 ods. 2 Správ. por. uvádza len finálne formy, do ktorých môže konanie vyústiť, pričom ust. prvej až tretej časti Správ. por., t.j. aj ustanovenia upravujúce priebeh konania, sa podľa § 60a Správ. por. primerane vzťahujú len na konanie o odvolaní. Ministerstvo ďalej uviedlo, že z postupu Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky ako vtedajšieho ústredného orgánu štátnej stavebnej správy je zrejmé, že samotné Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky oznámilo Krajskému stavebnému úradu v Bratislave, ktorého rozhodnutie bolo predmetom preskúmania, že v súvislosti s doručenými podnetmi začalo územné rozhodnutie preskúmať, vyzvalo ho na predloženie súvisiaceho spisového materiálu a umožnilo mu vyjadriť stanovisko k uplatneným podnetom, a to listami zo dňa 12.1.2009 a 26.10.2009, a teda ešte pred uplynutím zákonnej lehoty 3 rokov podľa ust. § 68 ods. 1 Správ. por., pričom uvedené skutočnosti dokazujú, že správny orgán v zákonnej lehote začal preskúmať pôvodné rozhodnutie mimo odvolacieho konania a uskutočňoval ďalšie úkony smerujúce k jeho preskúmaniu. Proti rozhodnutiu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy a územného plánovania podalo rozklad viacerých účastníkov územného konania, a to konkrétne Pezinské tehelne, a.s., Pezinské tehelne - Paneláreň, a.s., Ekologická skládka, a.s. a mladší. O tomto rozklade rozhodol minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky rozhodnutím č. 51 zo dňa 11. 3. 2011, ktorým zrušil rozhodnutie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy a územného plánovania rozhodnutie č. 2010-KVSU-SSUP-10074-22:530 zo dňa 3.9.2010. Toto rozhodnutie odôvodnil tým, že v čase vydania predmetného rozhodnutia ministerstva vnútra už uplynula zákonná trojročná lehota, keďže podľa jeho názoru až listom č. 2010-10074:530 zo dňa 14.7.2010 upovedomil konajúci správny orgán účastníkov konania o začatí konania o preskúmanie územného rozhodnutia mimo odvolacieho konania. Sťažovateľ poukazuje na to, že z odôvodnenia predmetného rozhodnutia je zrejmé, že minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky sa vo svojom zrušujúcom rozhodnutí vôbec nevysporiadal so záverom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy a územného plánovania, že už listy adresované Krajskému stavebnému úradu v Bratislave zo dňa 12.1.2009 a 26.10.2009, treba považovať za úkony, na základe ktorých správny orgán v zákonnej lehote začal preskúmať pôvodné rozhodnutie mimo odvolacieho konania, pričom vykonával aj ďalšie úkony smerujúce k jeho preskúmaniu. Zároveň sa nevysporiadal ani so skutočnosťou, že dňa 1.2.2010 bol sťažovateľovi doručený list MVaRR SR zo dňa 26.1.2010, v ktorom Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky oznámilo sťažovateľovi, že na základe podnetov sťažovateľa, Slovenskej inšpekcie životného prostredia - Inšpektorátu životného prostredia Bratislava a začal preskúmať územné rozhodnutie mimo odvolacieho konania a zároveň ním toto ministerstvo požiadalo sťažovateľa o poskytnutie chýbajúcich podkladov. Proti predmetnému zrušujúcemu rozhodnutiu ministra dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky č. 51 zo dňa 11.3.2011 podal sťažovateľ žalobu o preskúmanie zákonnosti tohto rozhodnutia, o ktorej rozhodol Krajský súd v Bratislave rozsudkom tak, že žalobu zamietol, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že nezistil takú vadu, ktorá by mala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, keďže podľa jeho názoru si správny orgán rozhodujúci o rozklade správne uzavrel, že až listom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy a územného

	<p>plánovania zo dňa 14.7.2010, ktorým boli účastníci konania upovedomení, že listom MVaRR SR zo dňa 26.1.2010 začalo konanie o preskúmanie územného rozhodnutia mimo odvolacieho konania (a teda začalo až po zákonnej trojročnej lehote, vzhľadom na čo neprichádza do úvahy použitie ust. § 68 ods. 2 druhá veta Správ. por.).</p> <p>Proti predmetnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 8Sžo/80/2015, 1011200962 zo dňa 26.10.2017 tak, že rozsudok Krajského súdu v Bratislave potvrdil, pričom sa v podstatnej časti stotožnil s argumentmi Krajského súdu v Bratislave.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>V súvislosti so skutočnosťou, že sťažnosť sťažovateľa smeruje proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu vydanému v správnom súdnictve, je podľa názoru ústavného súdu navyše potrebné pri jej posudzovaní zohľadňovať špecifiká správneho súdnictva. V rámci správneho súdnictva súdy preskúmavajú „zákonnosť“ rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov. Z uvedeného vyplýva, že úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať „zákonnosť“ ich postupov a rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesnoprávne predpisy. Je teda potrebné vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (m. m. porovnaj napr. IV. ÚS 428/09, IV. ÚS 177/2014).</p> <p>Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01). Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj najvyšší súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti aspoň rámcovo posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.</p> <p>Sťažovateľ v sťažnosti predovšetkým namieta, že najvyšší súd rozhodol arbitrárne, keď rozsudkom sp. zn. 8 Sžo 80/2015 z 26. októbra 2017 potvrdil rozsudok krajského súdu č. k. 1 S 93/2011-76 z 26. februára 2015. Podľa názoru sťažovateľa rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžo 80/2015 z 26. októbra 2017 je arbitrárny, pretože najvyšší súd sa nevysporiadal dostatočne s námietkou sťažovateľa, že nesprávne posúdil spornú otázku, či prípis Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky z 26. januára 2010 adresovaný primátorovi mesta Pezinok, ktorým bol požiadaný o poskytnutie chýbajúcich podkladov, možno považovať za upovedomenie účastníka správneho konania o začatí konania o preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania. Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd nesprávne posúdil aj otázku, či sťažovateľ, keď rozhodoval ako prvostupňový orgán, mohol byť zároveň účastníkom konania o preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania. V dôsledku toho malo dôjsť podľa sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>V relevantnej časti odôvodnenia rozsudku sp. zn. 8 Sžo 80/2015 z 26. októbra 2017 najvyšší súd uviedol: „... V prejednávanej veci bolo podstatným vyriešenie otázky, či bola dodržaná trojročná lehota plynúca od právoplatnosti</p>

napadnutého rozhodnutia KSÚ podľa § 68 ods. 1 správneho poriadku, v rámci ktorej mal žalovaný ako správny orgán najbližšie vyššieho stupňa nadriadený správne orgánu, ktorý toto rozhodnutie vydal (KSÚ), právomoc preskúmať toto rozhodnutie mimo odvolacieho konania... Preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania je procesným prostriedkom dozoru, prejavom právomoci správnych orgánov uskutočňovať kontrolu nad činnosťou podriadených správnych orgánov. Ide o mimoriadny spôsob preskúmania právoplatných rozhodnutí správnych orgánov, na ktoré nemá účastník konania zo zákona právny nárok. Uplatňuje sa za zákonom ustanovených podmienok, z úradnej povinnosti, ak okolnosti prípadu nasvedčujú, že vydané rozhodnutie je nezákonné. Na rozdiel od riadnych opravných prostriedkov nie je na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania právny nárok.

Účastníci konania nemajú aktívnu legitímáciu na podanie návrhu na začatie konania o preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania. Podnet na uvedené konanie môže síce podať ktokoľvek, ale nejedná sa o návrh na začatie konania. Účastníkmi prieskumného konania sú účastníci pôvodného konania, v ktorom holo vydané preskúmané rozhodnutie. V prejednávanej príhode nebolo sporným, že napadnuté rozhodnutie KSÚ nadobudlo právoplatnosť dňom 14. mája 2007, ktorým dňom začala plynúť trojročná lehota na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania. Posledným dňom tejto lehoty bol teda deň 14. mája 2010. Spornou otázkou medzi účastníkmi bolo, či list MVaRR SR zo dňa 26. januára 2010 adresovaný primátorovi Mestského úradu v Pezinku, ktorým bol požiadaný o poskytnutie chýbajúcich podkladov, možno považovať za upovedomenie účastníka správneho konania o začatí konania o preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania.

Konanie o preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania je ovládané zásadou oficiality; možno ho začať výhradne z úradnej moci, a preto na jeho začatie je potrebné aplikovať ustanovenie § 18 ods. 2 vetu druhú Správneho poriadku, podľa ktorého pokiaľ sa konanie začína na podnet správneho orgánu, je konanie začaté dňom, keď tento orgán urobil voči účastníkovi konania prvý úkon. Za takýto úkon treba podľa ustálenej judikatúry považovať doručenie prvej písomnosti účastníkovi konania, ktorá však súčasne obsahuje upovedomenie o začatí konania. Z obsahu predložených spisov správneho orgánu vyplynulo, že žalobca - Mesto Pezinok rozhodoval ako stavebný úrad (§ 117 ods. 1 stavebného zákona) v územnom konaní o umiestnenie stavby v prvom stupni. V konaní, v ktorom bolo vydané preskúmané druhostupňové rozhodnutie KSÚ, žalobca nebol účastníkom konania, preto podľa názoru odvolacieho súdu nie je možné považovať list MVaRR SR zo dňa 26. januára 2010 adresovaný primátorovi Mestského úradu v Pezinku za prvý úkon urobený správnym orgánom voči účastníkovi konania, nakoľko žalobca nemal v odvolacom správnom konaní postavenie účastníka konania. Účastníkmi konania o preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania sú účastníci pôvodného konania, v ktorom bolo vydané preskúmané rozhodnutie. Relevantnou skutočnosťou pre začatie konania o preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania bolo doručenie upovedomenia o začatí konania účastníkom konania (listom MV SR zo dňa 14. júla 2010 adresovaným účastníkom konania). Z uvedených dôvodov nemohol odvolací súd súhlasiť s námietkou žalobcu, že konanie o preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania bolo začaté doručením listu MVaRR zo dňa 26. januára 2010 žalobcovi. Odvolací súd odvolacie námietky žalobcu proti rozsudku krajského súdu vyhodnotil ako nedôvodné, ktoré nemohli mať za následok úspešnosť jeho odvolacieho návrhu...“

Na základe citovaného ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa v napadnutom rozsudku sp. zn. 8 Sžo 80/2015 z 26. októbra 2017 zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s relevantnými námietkami sťažovateľa týkajúcimi sa momentu začatia konania o preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania, ako aj s otázkou, či sťažovateľ mohol byť účastníkom konania o preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania, keď v danej veci rozhodoval ako prvostupňový orgán. Najvyšší súd sa s námietkami

	<p>sťažovateľa nestotožnil, a preto rozsudok krajského súdu č. k. 1 S 93/2011-76 z 26. februára 2015 potvrdil. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžo 80/2015 z 26. októbra 2017 nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnený a ani za arbitrárny, t. j. taký, ktorý by bol založený na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení právnych predpisov.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžo 80/2015 z 26. októbra 2017 a základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžo 80/2015 z 26. októbra 2017, podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosť sťažovateľa odmieta ako zjavne neopodstatnenú.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	IV. ÚS 428/09, IV. ÚS 177/2014
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	opravný prostriedok-mimoriadny

Nález - priet'ahy:

spisová značka	IV. ÚS 94/2018
populárny názov	opakované priet'ahy
sudca spravodajca	Miroslav Duriš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	05.04.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Ústavný súd hodnotí postup okresného súdu, ktorý nerozhodol v merite veci ani po 16 rokoch od začatia konania a ani po dvoch vydaných nálezoch ústavného súdu č. k. I. ÚS 125/07-24 z 3. júla 2008 a č. k. I. ÚS 49/2010-31 zo 7. septembra 2010, ako postup blížiaci sa k odňatiu spravodlivosti, keďže ústavný súd už vo svojej predchádzajúcej judikatúre viackrát konštatoval, že je z ústavnoprávneho hľadiska neprijateľné, aby právna neistota v súdnom konaní nebola odstránená ani po viac ako 15 rokoch od jeho začatia. Takáto zdĺhavosť konania totiž predlžuje stav právnej neistoty dotknutej osoby do tej miery, že sa jej právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate. Inými slovami, v právnom štáte je neprípustné, aby aj právne či skutkovo najnáročnejšie spory mohli trvať tak dlhú dobu, lebo platí zásada, podľa ktorej „oneskorená spravodlivosť je odmietnutou spravodlivosťou“.

<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ je právnym nástupcom svojej matky, ktorá sa návrhom doručeným okresnému súdu 14. septembra 2001 domáhala určenia neplatnosti kúpnej zmluvy. Konanie bolo vedené pred okresným súdom, pričom v predmetnej veci na základe podaných ústavných sťažností matkou sťažovateľa ústavný súd nálezmi č. k. I. ÚS 125/07-24 z 3. júla 2008 a č. k. I. ÚS 49/2010-31 zo 7. septembra 2010 vyslovil porušenie práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a prikázal okresnému súdu konať vo veci samej. Ostatný nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 49/2010-31 zo 7. septembra 2010 nadobudol právoplatnosť 4. októbra 2010.</p> <p>Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že odo dňa vydania nálezu Ústavného súdu republiky, sp. zn. I. ÚS 49/2010-31, zo dňa 7. 9. 2010 až do dňa 28. 7. 2016, súdne konanie na okresnom súde prebiehalo kontinuálne, odhladnuc od toho, že okresný súd v uvedenom období vydal dve rozhodnutia, ktorými žalobu sťažovateľa zamietol resp. konanie zastavil, pričom na základe odvolaní sťažovateľa krajský súd obe tieto rozhodnutia zrušil ako nezákonné. Prieťahy v konaní na okresnom súde nastali po dni 28. 7. 2016 - t. j. po doručení uznesenia krajského súdu zo dňa 30. 6. 2016, samotnému okresnému súdu, ktorým zrušil jeho uznesenie zo dňa 3. 12. 2015 o zastavení konania. Dátum doručenia je zrejmý z pečiatky potvrdzujúcej prijatie okresným súdom vyznačeným na uznesení krajského súdu. Sťažovateľ nemá žiadnu vedomosť o tom, že by porušovateľ okresný súd odo dňa doručenia uznesenia krajského súdu t. j. odo dňa 28. 7. 2016 do dňa podania tejto sťažnosti /deň 23. 1. 2018/, čo je po dobu cca 18 kalendárnych mesiacov vykonal akýkoľvek úkon smerujúci k prejednaniu veci, s výnimkou doručenia rozhodnutia krajského súdu účastníkom konania.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obsahom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote v ich všeobecnom poňatí je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 10/98, I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03, IV. ÚS 59/03, IV. ÚS 205/03). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (napr. PL. ÚS 25/01).</p> <p>Vzhľadom na už prezentované zistenia ústavný súd hodnotí postup okresného súdu v konaní, ktorý nerozhodol v merite veci ani po 16 rokoch od začatia konania a ani po dvoch vydaných nálezoch ústavného súdu č. k. I. ÚS 125/07-24 z 3. júla 2008 a č. k. I. ÚS 49/2010-31 zo 7. septembra 2010, ako postup blížiaci sa k odňatiu spravodlivosti, keďže ústavný súd už vo svojej predchádzajúcej judikatúre viackrát konštatoval, že je z ústavnoprávneho hľadiska neprijateľné, aby právna neistota v súdnom konaní nebola odstránená ani po viac ako 15 rokoch od jeho začatia (IV. ÚS 260/04, IV. ÚS 127/08, III. ÚS 152/08, IV. ÚS 251/08). Takáto zdĺhavosť konania totiž predlžuje stav právnej neistoty dotknutej osoby do tej miery, že sa jej právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate (I. ÚS 39/00, I. ÚS 66/03, III. ÚS 113/07). Inými slovami, v právnom štáte je neprípustné, aby aj</p>

	<p>právne či skutkovo najnáročnejšie spory mohli trvať tak dlhú dobu, lebo platí zásada, podľa ktorej „oneskorená spravodlivosť je odmietnutou spravodlivosťou“ (porov. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Medvedevskiyi v Ukrajina z 20. 5. 2010, bod 75). Vzhľadom na uvedený záver by bolo bez právneho významu hodnotiť správanie sa sťažovateľa či právnu a faktickú zložitosť veci. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd teda dospel k záveru, že postupom okresného súdu v období po právoplatnosti nálezů ústavného súdu č. k. I. ÚS 49/2010-31 zo 7. septembra 2010 došlo k zbytočným prietahom a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Aj napriek zisteniu ústavného súdu, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 34/02 v období po právoplatnosti nálezů ústavného súdu č. k. I. ÚS 49/2010-31 zo 7. septembra 2010, neprikázal mu, aby v tomto konaní konal bez zbytočných prietahov, pretože táto povinnosť už bola okresnému súdu uložená v náleze ústavného súdu č. k. I. ÚS 125/07-24 z 3. júla 2008.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia zohľadňoval ústavný súd aj doterajšiu celkovú dĺžku konania v trvaní 16 rokov, ktorú ústavný súd vyhodnotil ako „odňatie spravodlivosti“, ako aj tú skutočnosť, že ani ústavným súdom judikované prietahy v postupe okresného súdu v jeho náleze č. k. I. ÚS 125/07-24 z 3. júla 2008, ako aj v náleze č. k. I. ÚS 49/2010-31 zo 7. septembra 2010 neprimáli tento súd k tomu, aby zintenzívnil svoj postup vo veci. Taktiež bral na zreteľ to, že okresný súd svojím postupom nerešpektoval ústavným súdom daný príkaz konať bez zbytočných prietahov, tak ako mu bol tento príkaz konať uložený v náleze ústavného súdu č. k. I. ÚS 125/07-24 z 3. júla 2008. Ďalšou nie nepodstatnou skutočnosťou bol postup okresného súdu, ktorý vydal v posudzovanom období dve nezákonné rozhodnutia, a to rozsudok okresného súdu z 12. júna 2012 a uznesenie okresného súdu z 3. decembra 2015, ktoré predstavujú neefektívnu činnosť v období po právoplatnosti nálezů ústavného súdu č. k. I. ÚS 49/2010-31 zo 7. septembra 2010. Vzhľadom na prezentované zistenia, v dôsledku ktorých ústavný súd posudzoval podmienky pre priznanie finančného zadosťučinenia extenzívnejšie, priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 €.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 34/02 v období po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 49/2010-31 zo 7. septembra 2010 porušené boli.</p> <p>Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € a náhradu trov konania.</p> <p>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.</p>
<p>použitá odkazy na relevantnú judikatúru</p>	<p>II. ÚS 26/95</p>

ústavného súdu, ESELP a iných súdov	<p>I. ÚS 47/96</p> <p>I. ÚS 55/97</p> <p>I. ÚS 49/2010-31</p> <p>ÚS 125/07-24</p> <p>IV. ÚS 260/04</p> <p>IV. ÚS 127/08</p> <p>I. ÚS 39/00</p> <p>I. ÚS 66/03</p> <p>III. ÚS 113/07</p> <p>ESELP Medvedevskiy v. Ukrajina č. z 20. 5. 2010</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok
klúčové slová	<p>prieťahy v konaní-extremne</p> <p>prieťahy v konaní-opakované</p>

spisová značka	IV. ÚS 124/2018
populárny názov	prieťahy vo vykonávaní konaní
sudca spravodajca	Miroslav Duriš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	26.04.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2</p> <p>ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 38 ods. 2</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p> <p>zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov</p>
analytická právna veta	Ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie súdu v exekučnom konaní nie je v zásade takým rozhodovaním, ktoré vyžaduje dokazovanie a ktoré by teda mohlo spôsobiť, že vec je právne a fakticky zložitá. Je to dané tým, že o veci účastníkov exekučného konania už bolo právoplatne rozhodnuté a existuje vykonateľné rozhodnutie, ktoré je podkladom na nariadenie exekúcie, alebo existuje iný vykonateľný exekučný titul ustanovený v § 41 Exekučného poriadku. Medzi účastníkmi exekučného konania už preto nemôže byť spravidla sporné, aké práva prináležia oprávnenému a aké záväzky má voči oprávnenému povinný.
skutkový stav a základné fakty	Protí sťažovateľovi je v konaní okresného súdu pod sp. zn. 15 Er 5008/2011 vedené exekučné konanie, v ktorom má postavenie povinného. Exekučným titulom je rozsudok okresného súdu č. k. 23 C 68/2005-33 z 2. mája 2007, ktorý nadobudol právoplatnosť 19. júla 2007.
z odôvodnenia	Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj podľa čl. 38 ods. 2 listiny a aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote v ich všeobecnom poňatí je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba

domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 10/98, I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03, IV. ÚS 59/03, IV. ÚS 205/03). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predĺžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejavovať ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (PL. ÚS 25/01).

V súvislosti s neefektívnym postupom v konaní ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre už poukázal na to, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna, resp. nesústreďená činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu podľa týchto troch základných kritérií: zložitnosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (rozsudok ESLP vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko, I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07).

Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitnosť veci, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že rozhodovanie súdu v exekučnom konaní nie je v zásade takým rozhodovaním, ktoré vyžaduje dokazovanie. Je to dané tým, že o veci účastníkov exekučného konania už bolo právoplatne rozhodnuté a existuje vykonateľné rozhodnutie, ktoré je podkladom na nariadenie exekúcie, alebo existuje iný vykonateľný exekučný titul ustanovený v § 41 Exekučného poriadku. Medzi účastníkmi exekučného konania už preto nemôže byť spravidla sporné, aké práva prináležia oprávnenému a aké záväzky má voči oprávnenému povinný. Ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by odôvodňovala záver o právnej ani o faktickej zložitosti veci.

Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj podľa čl. 38 ods. 2 listiny) a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd pri preskúmaní spisu nezistil podstatnú okolnosť, ktorou by sťažovateľ prispel k zbytočným prieťahom v konaní.

Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa v postupe okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Er 5008/2011, bol postup samotného okresného súdu. Z prehľadu vo veci vykonaných úkonov vyplýva, že súdny exekútor rozhodol 30. septembra 2013 o vydaní upovedomenia o začatí exekúcie a spôsobe vykonania exekúcie sp. zn. EX 70/2011 z 30. septembra 2013, proti ktorému podal sťažovateľ námietky, ktoré boli 6. novembra 2013 prostredníctvom súdneho exekútora doručené okresnému súdu na rozhodnutie. Okresný súd síce svojím uznesením č. k. 15 Er 5008/2011-153 z 26. júna 2014 rozhodol o zamietnutí námietok proti exekúcii, ako aj o zamietnutí námietok sťažovateľa proti trovám exekúcie, o zamietnutí jeho návrhu na odklad exekúcie, o zamietnutí jeho návrhu na zastavenie exekúcie a napokon aj o čiastočnom zastavení exekúcie vo výške 6 366,99 €, ktoré však bolo uznesením krajského súdu č. k. 21 CoE 257/2015-219 z 20. decembra 2016 v odvolacom konaní zrušené a vec vrátená na nové

rozhodnutie. Pred tým, ako krajský súd v odvolacom konaní rozhodol, vrátil spis prípisom z 9. decembra 2014 späť z dôvodu potreby ustanovenia kolízneho opatrovníka maloletej. K splneniu tejto povinnosti okresný súd pristúpil uznesením č. k. 15 Er 5008/2011-185 zo 17. decembra 2014 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 21 CoE 57/2015-192 z 26. mája 2015, pričom písomné vyjadrenie kolízneho opatrovníka k odvolaniu sťažovateľa ako povinného z exekúcie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 15 Er 5008/2011-185 zo 17. decembra 2014 bolo okresnému súdu doručené 13. októbra 2015 (ako podmienka pokračovania v odvolacom konaní). V nadväznosti na to, bol krajskému súdu 20. októbra 2015 predložený spis opätovne na odvolacie konanie. Neefektívna činnosť v postupe okresného súdu dominovala postupu tohto súdu aj v čase pred 31. októbrom 2014, keď bol spis predložený krajskému súdu na odvolacie konanie z dôvodu podaného odvolania sťažovateľa ako povinného v exekučnom konaní proti uzneseniu okresného súdu č. k. 15 Er 5008/2011-153 z 26. júna 2014. Okresnému súdu bol spis z krajského súdu vrátený 24. januára 2017 spolu so zrušujúcim uznesením krajského súdu č. k. 21 CoE 257/2015-219 z 20. decembra 2016 a v odvolacom konaní bola krajským súdom uložená povinnosť okresnému súdu ustanoviť kolízneho opatrovníka, pričom aj neefektívna činnosť okresného súdu bola príčinou predĺženia odvolacieho konania v dôsledku toho, že okresný súd mal ustanoviť kolízneho opatrovníka ešte pred prvotným predložením spisu krajskému súdu, čím by sa vyhol vráteniu spisu zo strany krajského súdu, čo by podstatne skrátilo odvolacie konanie. Výnimku z posudzovaného obdobia tvorí obdobie odvolacieho konania iniciovaného sťažovateľom a smerujúceho proti uzneseniu okresného súdu č. k. 15 Er 5008/2011-185 zo 17. decembra 2014, ktorým súd rozhodol o ustanovení kolízneho opatrovníka, teda obdobie od 11. februára 2015 (doručenie odvolania sťažovateľa okresnému súdu) do 1. júna 2015, keď bol spis spolu s uznesením krajského súdu č. k. 21 CoE 57/2015-192 z 26. mája 2015 vrátený okresnému súdu. Ďalším dôkazom neefektívnej činnosti okresného súdu v posudzovanom období boli dôvody zrušujúceho uznesenia, ktorým krajský súd zrušil rozhodnutie okresného súdu č. k. 15 Er 5008/2011-153 z 26. júna 2014. Tieto nedostatky odstránil okresný súd až svojím uznesením č. k. 15 Er 5008/2011-245 z 5. marca 2018, ktorým rozhodol o zamietnutí námietok sťažovateľa ako povinného proti exekúcii, o zamietnutí námietok proti trovám exekúcie a o zamietnutí návrhu sťažovateľa ako povinného v exekučnom konaní na odklad exekúcie, teda v podstate o predmete konania. Z dôvodov, že k vydaniu uvedeného rozhodnutia okresný súd pristúpil po viac ako roku od vrátenia spisu z krajského súdu po odvolacom konaní, toto obdobie v čase od 25. januára 2017 do 5. marca 2018 považuje ústavný súd za obdobie jeho nečinnosti.

Napriek judikatúre ústavného súdu, že za prietahy vzniknuté v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania neznáša zodpovednosť oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takomto prípade nemožno pripísať ani na vrub štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03), v dôsledku čoho dobu potrebnú na rozhodnutie o sťažovateľom uplatnených procesných právach ústavný súd nezapočítava do doby zbytočných prietahov v konaní okresného súdu (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04), vychádzajúc zo všetkých už uvedených skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Er 5008/2011 došlo k zbytočným prietahom a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na skutočnosť, že okresný súd svojím uznesením č. k. 15 Er 5008/2011-245 z 5. marca 2018 rozhodol o zamietnutí námietok sťažovateľa ako povinného proti exekúcii, o zamietnutí námietok proti trovám exekúcie a o zamietnutí návrhu sťažovateľa ako povinného v exekučnom konaní na odklad exekúcie a proti tomuto rozhodnutiu nie je opravný prostriedok prípustný, nepostupoval ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde a neprikázal okresnému súdu konať v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 15 Er 5008/2011 bez zbytočných prietahov.

	<p>Ústavný súd v postupe okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Er 5008/2011 zistil obdobie celkovej neodôvodnenej nečinnosti v trvaní viac ako jeden rok (od 25. januára 2017 do 5. marca 2018), ale aj obdobie jeho neefektívnej činnosti (ktorá spôsobila zbytočné predĺženie odvolacieho konania) v trvaní celkovo takmer dva roky, t. j. minimálne v čase od 31. októbra 2014 do 24. januára 2017 – čo nemožno pripísať na vrub odvolaciemu konaniu krajského súdu. Spolu obdobie nečinnosti a neefektívnej činnosti okresného súdu predstavuje podľa názoru ústavného súdu z celkovej dĺžky konania takmer tri roky, preto považoval za primerané priznať sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo výške 1 500 €. Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výrokovej časti tohto nálezu a vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľa, čo sa týka výšky primeraného finančného zadostučinenia, nevyhovelo.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené boli. Sťažovateľovi priznáva finančné zadostučinenie v sume 1 500 € a náhradu trov konania.</p> <p>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>IV. ÚS 59/03 IV. ÚS 205/03 III. ÚS 142/03 III. ÚS 247/03 IV. ÚS 272/04 ESEP vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko, č. 58172/00 z 16.12.2003 I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov</p>
<p>klúčové slová</p>	<p>prieťahy v konaní-vo vykonávacom konaní</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne

vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.